

ÖSSZEFOGLALÓ

a szerkezetátalakítási támogatás új rendszeréről az 1/2018. (II. 1.) FM rendelet alapján

Figyelem! Az Összefoglaló csak a legfontosabb szabályokat mutatja be, és nem terjed ki minden, a támogatás igénybevételéhez szükséges feltétel részletes ismertetésére. A támogatás igénybevételéhez elengedhetetlen az 1/2018. (II. 1.) FM rendelet teljes szövegének alapos átolvasása, és a Magyar Államkincstár 5/2018. (II. 5.) Közleményében foglaltak betartása!

A szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átállításához a 2017/2018–2019/2020 borpiaci években igényelhető támogatásról szóló 1/2018. (II. 1.) FM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) a 2017/2018. borpiaci évtől jelentős megváltoztatta a szőlőültetvények szerkezetátalakításához nyújtott támogatás feltételrendszerét. A változások egyaránt érintik a támogatás igénybevételi eljárását, a támogatási összeg számítását, mind pedig a támogatási eljárásban közreműködő hegyközségi szervezetek, illetve hegybírók által ellátandó feladatokat.

A Rendelet ugyanakkor nem hozott változást a támogatott szerkezetátalakítási művelet-típusok tekintetében, továbbra is az alábbi tevékenységek elvégzése támogatható:

- **ültetvények áttelepítése**
- **fajtaváltás**
- a tamberendezés korszerűsítése, cseréje – ez a művelet azonban új nevet kap: **a szőlőültetvény természetstechnológiai módszereinek javítása**, és csak a 2018/2019. borpiaci évtől, a 2018. novemberi benyújtási időszaktól lesz ismét támogatható!

Újratelepítési engedély, átváltott telepítési engedély

A szerkezetátalakítási támogatás **újratelepítési engedély** vagy **átváltott telepítési engedély** alapján elvégzett ültetvénytelepítés alapján vehető igénybe, az alábbiaknak megfelelően.

- **Újratelepítési engedély:** borszőlő igazolt kivágása alapján kapott telepítési engedély, ami az érvényességi időtartam alatt elvégzett telepítés esetén használható fel – a rendelkezésre álló pénzügyi források függvényében – a szerkezetátalakítási támogatás igénybevételéhez.
- **Átváltott telepítési engedély:** az újratelepítési joggal rendelkező szőlőtermelő az újratelepítési jog érvényességi idejének lejártáig, de legkésőbb 2020. december 31-ig kérelmezheti az újratelepítési jog telepítési engedélyre való átváltását. Az ilyen eljárás keretében kapott **átváltott telepítési engedélyek** között azonban a szerkezetátalakítási támogatás szempontjából különbséget kell tenni az alábbiak szerint:
  - o **a nemzeti jogtartalékból vásárolt jogot csak 2018. július 31-ig lehet átváltani, illetve telepítéshez felhasználni¹!** Ennek megfelelően az a termelő, aki a jogtartalékból vásárolt telepítési jog alapján szeretne szerkezetátalakítási támogatáshoz jutni, a támogatást kizárólag a 2017/2018. borpiaci évben, azaz a 2018. február 15. és 2018. február 28. közötti benyújtási időszakban benyújtott egyéni terv, valamint az egyéni tervének jóváhagyása esetén a legkésőbb 2018. július 31-ig befejezett telepítés alapján veheti igénybe!

¹ A borszőlő telepítésére és kivágására vonatkozó szabályokról szóló 9/2017. (III. 6.) FM rendelet 8. § (1) bekezdése: „Az újratelepítési jogtartalékból 2015. december 31-ig kiadott telepítési jog a vásárlás borpiaci évét követő második borpiaci év végéig érvényes.”

- A más termelőtől vásárolt újratelepítési jog alapján átváltott telepítési engedéllyel megvalósított ültetvénytelepítés a támogathatóság szempontjából a nemzeti jogtartalékból vásárolt újratelepítési jogok esetéhez hasonló. Ennek alapján – az egyéni tervek benyújtási időszakaira is tekintettel – aki ilyen jog birtokában támogatást kíván igénybe venni, a 2018. február 15. és 2018. február 28. közötti időszakban nyújtsa az egyéni tervét, és annak jóváhagyása esetén legkésőbb 2018. október 15-ig fejezze be a telepítést!
- A saját újratelepítési jog vagy az örökölt, illetve a családi gazdasági tagtól származó újratelepítési jog alapján átváltott, érvényes telepítési engedéllyel megvalósított szerkezetátalakítási művelet az előbbi határidő után is támogatható, amennyiben a további támogatási feltételek teljesülnek. **(Támogatás nélküli ültetvénytelepítéshez ugyanakkor a későbbiekben is, az érvényességi időtartam végéig felhasználható az engedély!)**

A támogatás összegének kiszámítása a Rendelet szerinti költségátalányokból

Az elvégzett szerkezetátalakítási műveletekhez nyújtott támogatás tényleges összegének számítása a Rendelet 1. számú mellékletében rögzített **költségátalányok** alapján történik (tehát a melléklet nem a támogatási összegeket, hanem az azok számítási alapját jelentő összegeket tartalmazza!), elsősorban a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) ellenőrzésén mért területadatokra, valamint az alábbi szabályra figyelemmel:

- a támogatás az egyes átalányösszegek 50%-a valamely földrajzi árujelző szerkezetátalakítási tervének való megfelelés esetén;
- a támogatás az egyes átalányösszegek 40%-a, amennyiben az egyéni terv egyetlen szerkezetátalakítási tervnek sem felel meg.

Borvidéki tervek helyett szerkezetátalakítási tervek

Jelentős változás, hogy az egyéni tervet a jövőben nem a borvidéki tervnek megfelelően, hanem a 2018/2019. borpiaci évtől a borvidéki tervek helyébe lépő, a földrajzi árujelzőkre figyelemmel a Rendelet 13. §-a szerinti „szerkezetátalakítási tervek” alapján indokolt elkészíteni. Ezek az új szerkezetátalakítási tervek rögzítik az egyes oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, illetve oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borászati termékek készítéséhez ajánlott szőlőfajták, illetve az engedélyezett művelésmódok listáját. Amennyiben a kérelmező által elvégzett műveletek összhangban vannak valamely szerkezetátalakítási terv tartalmával, úgy a Rendelet 1. számú mellékletében rögzített költségátalányok 50%-ával, egyéb esetben azok 40%-ával megegyező mértékű támogatásra szerezhet jogosultságot.

A földművelésügyi miniszter a hegyközségi szervezetek által elkészített szerkezetátalakítási terveket vizsgálat és jóváhagyás után, 2018. június 15-ig küldi meg a Kincstárnak, amely azokat közzéteszi a honlapján. A tervek a 2022/2023. borpiaci évvel záruló időszak végéig hatályosak, és mindössze egyszer, legkorábban 2020. augusztus 1-jén lesznek módosíthatók.

Figyelem! A földrajzi árujelzőkön alapuló új szerkezetátalakítási terveket csak a 2018. novemberi benyújtású egyéni terveknel kell alapul venni, a 2018. február 15. és 2018. február 28. közötti benyújtási időszakban az egyéni tervnek még a most hatályos borvidéki tervek egyikéhez kell igazodnia (lásd a 38/2017. (IV. 13.) sz. Kincstár Közleményt) – azoknak az egyéni terveknek is, amelyek más borpiaci évben végrehajtandó tevékenységeket tartalmaznak.

Egyéni tervek készítése és benyújtása: a Kincstár 5/2018. (II. 5.) sz. Közleménye

A támogatás igénybevételéhez a **Kincstár 5/2018. (II. 5.)** számú **Közleményében** közzétett **B4042** jelű **FŐLAP**, illetve **B4043** jelű **BETÉTLAP** felhasználásával a **terület használójának** egyéni tervet kell készíteni, ami a 2017/2018.–2018/2019.–2019/2020. borpiaci években elvégzendő tevékenységeket tartalmazhat. Egy kérelmező egy benyújtási időszakban kizárólag egy tervet nyújthat be, azonban az egyéni terv több betétlapot is tartalmazhat. Egy betétlap olyan összefüggő területre vonatkozhat, amelynél **megegyezik**

- a tevékenység,
- a művelet,
- a művelet végrehajtásának borpiaci éve,
- a terület lejtése,
- a felhasználandó szaporítóanyag kategóriája,
- a szőlőiskola típusa, a
- szaporítóanyag típusa,
- az ültetvény jellege, valamint
- az összefüggő terület kataszteri pontszáma.

Az egyéni tervben meg kell adni az alábbi adatokat:

- a kérelmező azonosító adatait: ügyfél-azonosító, név, kapcsolattartási információk;
- a tevékenység megjelölése;
- a tevékenységgel érintett terület részletezése (település, helyrajzi szám, az újratelepítési vagy az átváltott telepítési engedély száma, a tevékenységgel érintett területnagyság);
- a tervezett műveletek megnevezése borpiaci évenként;
- a terület lejtésének mértéke százalékban kifejezve;
- a felhasználandó szaporítóanyag kategóriája, fajtája és típusa;
- a felhasználandó szaporítóanyag tekintetében a szőlőiskola típusa;
- ültetvény jellege (sor- és tőtáv, tőszám/hektár, művelésmód megnevezése).

Az egyéni tervhez csatolni kell

- ha a tevékenység nem saját tulajdonú, illetve más személy rendelkezési jogával terhelt ingatlanon valósul meg, a tevékenység elvégzésére való jogosultságot és a művelésben tartási kötelezettség végéig fennálló használati jogot (az osztatlan közös tulajdonban lévő területek esetében minden tulajdonostártól be kell szerezni a Rendelet 2. számú melléklete szerinti hozzájáró nyilatkozatot!);
- fajtaváltás és ültetvény áttelepítése műveletekhez az újratelepítési engedély, vagy az átváltott telepítési engedély másolatát;
- *amennyiben a tevékenység végrehajtására vonatkozó engedély nem tartalmazza a tevékenységgel érintett terület termőhelyi kataszteri osztályát és pontértékét, úgy a hegybíró igazolását a tevékenységgel érintett terület termőhelyi kataszteri osztályáról és pontértékéről;*
- a Rendelet 3. számú mellékletének A., B., illetve C. részeiben megjelölt egyes, a bírálathoz szempontjából jelentősnek minősülő tényezőkre vonatkozóan a hegybíró által kiadott igazolást (Figyelem! Amennyiben a kérelmező a B4043 Betétlap 12. pontjában nem jelöli meg, hogy nem jelöli meg az „Igen” vagy „Nem” rovatok egyikét, úgy az hiánypótlási oknak minősül!);
- a Rendelet 3. számú mellékletének A., B., illetve C. részeiben megjelölt egyes, több szempontokra jogosító feltételek teljesülését igazoló iratok másolatát (amennyiben pl. a kérelmező kapcsolt vállalkozásként borászati üzemet kíván megjelölni, úgy a cégkivonat másolata mellett a társasági szerződés másolata is szükséges; az alkalmazotti jogviszony igazolása a munkaszerződés másolatának vagy munkáltatói igazolás benyújtásával történhet);

- a természetstechnológiai módszerek javítása esetén a meglévő támbereendezésről készített vázrajzot (feltüntetve az oszlopok és karók méretét, távolságukat, a huzalok átmérőjét és talajtól mért távolságukat, valamint a végoszlop rögzítés módját), továbbá **a hegybíró igazolását az ültetvényben található szőlőfajtaról, az ültetvény telepítésének évéről, beállottságáról, továbbá arról, hogy az ültetvényt szakszerűen művelik-e, illetve a megelőző 3 év szüreti jelentései alapján termőnek minősül-e.**

Fajtaváltás vagy ültetvény áttelepítése esetén az egyéni tervben jelölni kell, hogy a tevékenységet melyik borpiaci évben, illetve egy vagy két borpiaci év alatt hajtja végre a kérelmező, illetve a tevékenység egy borpiaci év alatt történő végrehajtása magában kell foglalja az ültetést és a teljes körű támbereendezés-létesítést. A tevékenység két egymást követő borpiaci év alatt történő végrehajtása esetén az első borpiaci évben kell megvalósítani az ültetést (ekkor támbereendezés-létesítésre támogatás még nem igényelhető), míg a második borpiaci évben kell elvégezni a teljes körű támbereendezés létesítést, valamint az előző évben nem megeredt vagy elpusztult tövek teljes körű pótlását.

A szőlőültetvény természetstechnológiai módszereinek javítása esetén az új támbereendezés létesítését és a tőkék teljes pótlását egy borpiaci éven belül kell elvégezni.

A Rendelet 7. § (5) c) alpontja értelmében az egyéni terv mellékleteként be kell nyújtani az érvényes **újraterelítési engedély** vagy **átváltott terelítési engedély másolatát** is, ezért **a kivágás költségei** – azaz a Rendelet *1. számú mellékletében* a régi szőlőtőkék eltávolításához/elszállításához, a régi támbereendezés ültetés megkezdése előtti bontásához és elszállításához rendelt átalányösszegek – a hatályos szabályozás szerint **kizárólag a fajtaváltás azon eseteiben támogathatók, ahol a régi ültetvény kivágása még nem kezdődött meg.** A kivágás tényét minden esetben a hegybíró igazolja le.

Kizárólag olyan szőlőfajta terelítése támogatható, amit a borkészítésre alkalmas szőlőfajták osztályba sorolásáról szóló rendelet alapján engedélyezett kategóriába soroltak vagy amit a bortörvény (2004. évi törvény a szőlőtermesztésről és borgazdálkodásról) 2. § 9. pontjának megfelelően a minőségi bortermelést szolgáló kísérleti ültetvény létesítésére szánnak. Egy egyéni terv legfeljebb 0,5 ha kísérleti szőlőfajta ültetése vagy átoltása szerepelhet.

A Rendelet előírásai alapján az ültetvények ún. „rendes megújítása” nem támogatható, a szerkezetátalakítás művelésben tartott, termő ültetvényeket kell érintsen!

Az egyéni tervek benyújtására szolgáló időszakok a Rendelet 7. § (1) bekezdése értelmében:
--

- a 2017/2018. borpiaci évben 2018. február 15. – február 28.;   - a 2018/2019. borpiaci évben 2018. november 2–30.

Nem nyújtható be egyéni terv olyan területre:

- ahol az új ültetvény terelítését, illetve a támbereendezés cseréjét az egyéni terv benyújtása előtt megkezdtek;
- ami az egyéni terv benyújtását megelőző 10 borpiaci évben szerkezetátalakítási támogatásban részesült;
- amelyre fajtaváltás vagy ültetvény áttelepítése művelet esetében a kérelmező nem rendelkezik újraterelítési engedéllyel vagy átvaltott terelítési engedéllyel;
- amelynek támogatható területnagysága kisebb, mint 0,2 hektár;
- amelynek az ültetvény nem minősül termő ültetvénynek.

Az egyéni tervek elbírálása és jóváhagyása, a támogatás keretösszege

Az egyik meghatározó jelentőségű bírálati elvvel – azaz a beérkezési sorrend szerinti bírálat, illetve döntéshozatali elvvel – szemben a Rendelet bevezeti a pontozáson alapuló értékelési eljárást, amely szabályait a Rendelet 8. §-a, valamint a 3. számú mellékletének A., B., illetve C. részeiben meghatározott táblázatok tartalmazzák. A Kincstár e szabályok alapján **értékeli**, illetve **rangsorolja** a benyújtott egyéni terveket, az alábbi határidőknek megfelelően:

- **a 2018. február 15.–28. között benyújtott egyéni terveket 2018. május 18-ig;**
- **a 2018. november 2.–30. között benyújtott egyéni terveket 2019. március 14-ig.**

Kizárólag olyan egyéni terv támogatható, amelyben a legalacsonyabb pontértéket elérő összefüggő terület fajtaváltás vagy ültetvény áttelepítése esetén legalább 21 pontot, a szőlőültetvény termesztéstechnológiai módszereinek javítása esetében legalább 35 pontot ér el. A Kincstár a támogatás keretösszege, illetve a rangsor figyelembevételével minimális pontszámot állapít meg, és kizárólag az ezt a (közleményben kihirdetésre kerülő) minimális pontszámot elérő egyéni terveket hagyja jóvá. Amennyiben a minimális pontszámot elérő egyéni tervekben foglalt támogatási igény nagyobb, mint a támogatási keretösszeg, úgy az egyéni tervek között a bennük megjelölt területnagyság növekvő sorrendje szerint kell a sorrendiséget meghatározni.

A Kincstár az egyéni terveket **45 000 000 euró keretösszeg** erejéig hagyja jóvá, azzal, hogy a szőlőültetvény termesztéstechnológiai módszereinek javítására (azaz a támrendszer felújítására) a jóváhagyható összeg legfeljebb 10%-a fordítható.

A jóváhagyott egyéni terv szerinti szerkezetátalakítási tevékenységek kivitelezése

A jóváhagyott egyéni terv módosítását be kell jelenteni a Kincstárnak, ahol döntenek a módosítás elfogadásáról/tudomásulvételéről. (Az egyéni terv egy összefüggő terület tekintetében **csak egy alkalommal módosítható!**) Támogatás kizárólag a jóváhagyott vagy a szabályszerűen módosított egyéni tervben meghatározottakkal összhangban megvalósított tevékenységekre igényelhető, kizárólag igazolt származású szaporítóanyag használata, illetve kizárólag új, korábban nem használt alapanyagok beszerzése, valamint felhasználása esetén.

Igazolt származású szaporítóanyagnak minősül:

- az engedélyes árutermelő szőlőiskolában előállított, hatóság által ellenőrzött, minősített ültetési anyag;
- a hatóságilag ellenőrzött, igazolt eredetű alapanyag felhasználásával, házi szőlőiskolában, saját célra előállított ültetési anyag; vagy
- a nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén, a hazai minőségi előírásoknak minden tekintetben megfelelő ültetési anyag.

A kifizetési kérelem benyújtására az egyéni tervben szereplő tevékenység végrehajtását követően, de legkésőbb a jóváhagyott egyéni tervben megjelölt tevékenység végrehajtásának borpiaci évét követő borpiaci évben van lehetőség.

Az elvégzett tevékenységektől függően az ültetvény beállottsága tevékenység megvalósításának első évében el kell érje a 90%-ot, míg a második évben a 95%-ot.

Kifizetési kérelem benyújtása

A kifizetési kérelmet a jóváhagyott egyéni tervben megjelölt tevékenység végrehajtását követően, de legkésőbb a jóváhagyott egyéni tervben megjelölt tevékenység végrehajtásának borpiaci évét követő borpiaci évben kell a Kincstárhoz benyújtani, a Kincstár által Kincstár

által az adott borpiaci évre vonatkozó közleményben foglalt nyomtatványon, az április 1. és június 15. közötti időszakban. Adott borpiaci évben egy kérelmező több kifizetési kérelmet is benyújthat, a **végso benyújtási határidő: 2020. június 15.**

A kifizetési kérelemhez csatolni kell:

- az ültetvény támbereendezéséről készített vázrajzot (feltüntetve az oszlopok és karók méretét, azok egymástól mért távolságát, a huzalok átmérőjét és talajtól mért távolságukat, valamint a végoszlop rögzítés módját);
- a Rendelet 6. számú melléklete szerinti ültetvényleltárt;
- szaporítóanyag-felhasználás esetén a kérelmező nevére szóló származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyagnál a kérelmező nevére szóló, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentum és a certifikációs címke másolatát;
- ha az egyéni tervhez mellékelte újratelepítési engedély / az átváltott telepítési engedély módosult, úgy annak másolatát;
- a régi szőlőtőkék eltávolításának, a támbereendezés bontásának és azok elszállításának támogatása esetében *a hegybíró által az egyéni terv benyújtásának időpontját követően elvégzett kivágás előtti és kivágás utáni helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek másolatát, amelyek igazolják a kivágandó ültetvény meglétét, méretét, valamint a kivágás tényleges megtörténtét.*

Az eljárás az ügyfél kérelmére nem függeszthető fel, a hiánypótlásra előírt határidő nem hosszabbítható meg!

A kifizetési kérelmek elbírálása, a támogatás kifizetése

A Kincstár a kifizetési kérelmeket beérkezési sorrendben bírálja el. Amennyiben a támogatási keretet túligénylik, úgy a keretkimerülés napján teljessé vált kifizetési kérelmek közötti sorrend a kifizetési kérelmekben szereplő területnagyság növekvő sorrendjével lesz azonos.

A támogatás kifizetését az adott tevékenység(ek) teljes és szabályszerű megvalósulását vizsgáló helyszíni ellenőrzés előzi meg. A jóváhagyott egyéni tervben foglaltaktól eltérő, részlegesen vagy nem szakszerűen elvégzett műveletekre támogatás nem fizethető.

A támogatás kifizetésének határideje a kifizetési kérelem benyújtása szerinti pénzügyi év október 15-e. Amennyiben a benyújtott kérelmek szerinti összes jogos támogatási igény az adott pénzügyi évre jóváhagyott keretösszeget túllépi, a keretösszeg feletti igény kifizetése csak a következő pénzügyi évben (október 16-tól), az új pénzügyi évi keret terhére történik meg.

Művelési kötelezettség

A támogatással korszerűsített ültetvényt a támogatás kifizetésétől számított 10. borpiaci év végéig rendeltetésszerű művelési kötelezettség terheli, ennek elmulasztása vagy sérelme a támogatás jogosulatlan igénybevételének minősül! Ezen időszak alatt az ültetvény beállottságának az első 5 borpiaci évben el kell érnie a 90%-ot, a következő 5 borpiaci éves időszakban a 85%-ot, a támbereendezésnek pedig olyannak kell lennie, ami biztosítja a rendeltetésszerű művelés lehetőségét. Amennyiben az ültetvény használója megváltozik, a művelési kötelezettség átadását a Kincstár részére be kell jelenteni, a bejelentés elmulasztásából fakadó jogkövetkezmények a támogatást igénylőt terhelik.